

Appendix 2: Parafrase aan de hand van plotlijnen, personages en scenario's

Suzanne Adema

Corvus en Cornix (2.534-632)

Plotlijnen en personages

Dit is een verzameling verhalen waarin de verbindende factor het *shoot-the-messenger*-scenario is. Corvus, de raaf, verstoort de liefdesrelatie van Apollo met het nieuws dat Coronis een ander heeft. De romantische plotlijn van Apollo en Coronis vormt daarmee een achtergrond voor Corvus' metamorfose van witte naar zwarte raaf. Ingebed in dit verhaal, vertelt de kraai Cornix twee andere verhalen aan Corvus, waarvan een met een *shoot-the-messenger*-scenario en een met een plot over het verlangen van een zeegod naar Cornix.

Zowel Corvus als Cornix worden gekarakteriseerd als praatgrage vogels, Corvus met het adjectief *loquax* (534; 540) en Cornix door haar gedrag (specifiek benoemd in 595 en haar lange speeches). Minerva wordt in deze verhalen gepresenteerd als makkelijk kwaad te krijgen godin, hoewel ze ook medelijden krijgt met Cornix (561-565 en 579-581). Ook Apollo is licht ontvlambaar. Over het meisje Coronis wordt verteld dat ze mooi is, maar niet kuis (544).

Scenario's en emotionele momenten

- Cornix' eerste anekdote volgt een *shoot-the-messenger*-scenario en ze roept dat meteen in haar eerste reactie tegen Corvus op: *non utile carpis [...] iter* (549). Cornix vertelt hoe ze Minerva het nieuws bracht dat Aglauros, tegen de instructie van Minerva in, in een mand met een geheim gekeken had (559-556). Minerva ontstak in woede tegen Cornix en degradeerde haar uit haar functie van favoriete vogel, tot haar verdriet (562-565). Minerva's woede tegenover Aglauros wordt hier niet verteld, maar de ongehoorzaamheid van Aglauros start een wraakplot dat in het verhaal over Mercurius, Herse en Aglauros weer wordt opgepakt (747-760).
- Het *shoot-the-messenger*-scenario voor Corvus wordt al vóór Cornix' verhalen opgeroepen bij zijn introductie in het verhaal, als vogel die van kleur veranderde vanwege zijn liefde voor roddelen (534-541). Het wordt definitief duidelijk in Cornix' relaas (549-565), een voorafschaduwning van wat Corvus zelf te wachten staat. Corvus' bericht vormt een obstakel in de liefde tussen Apollo en Coronis. De liefde van Apollo voor Coronis wordt geïntroduceerd in 542-548 en verklaart zijn woedende reactie op Corvus' bericht, vanaf vers 598. Voordat Apollo Corvus straft, richt hij zijn woede eerst op Coronis en doodt haar. Zijn eigen impulsieve reactie leidt tot schaamte, zelfhaat, haat en verdriet (612-627), met de uiteindelijke straf voor de boodschapper tot gevolg. Corvus' emotionele reactie op zijn straf wordt niet beschreven, maar zijn teleurstelling wordt wel gesuggereerd (631-632).
- Coronis vertelt op haar laatste adem aan Apollo dat zij zwanger is en daarmee start het scenario waarin een god zijn ongeboren kind redt, als uiting van vaderlijke liefde. Apollo wil niet dat zijn zaad met Coronis' lichaam verbrandt, haalt Asclepius uit haar buik en brengt hem naar Chiron (628-630).

Battus (2.680-707)

Plotlijnen en personages

Dit korte verhaal heeft twee personages: een oudere man wiens naam, Battus, associaties oproepen met babbelen en kletsen en de god Mercurius, bekend als god van reizigers, handel, maar ook van list en bedrog. Dit leidt tot een plot waarin de god de sterveling op oneerlijke wijze zal testen.

Scenario's en emotionele momenten

Het verhaal volgt een scenario van misleiding, maar dat wordt niet expliciet gemaakt. Om dit scenario te herkennen is voorkennis over de personages nodig, met name over Mercurius. Het verhaal bevat vrijwel geen emotionele momenten, er is alleen aan het eind aandacht voor de gevoelens van woede (om het bedrog van Battus) en triomf (om de geslaagde misleiding) van Mercurius (702-707).

Mercurius, Herse, Aglauros en Minerva (2.708-835)

Plotlijnen en personages

In dit verhaal worden meerdere plotlijnen vervlochten: de romantische plotlijn tussen Mercurius en Aglauros, een wraakplot van Minerva jegens Aglauros (al eerder gestart), en een wraakplot van Mercurius jegens Aglauros. De god Mercurius is direct gecharmeerd van Herse en vindt het, als god van de handel, niet erg dat Aglauros heel bijdehand een deal met hem sluit. Minerva is daar echter niet van gediend, want zij was al boos op Aglauros. Aan Herse wordt niet uitgebreid aandacht besteed, op haar uiterlijk na.

Scenario's en emotionele momenten

- Het verhaal start met een scenario waarin een god een meisje ziet lopen en verlangens naar haar krijgt, in dit geval het verlangen van Mercurius naar Herse (711-736). Om bij haar te komen onderhandelt Mercurius met haar zus Aglauros en dat wekt gevoelens van hebzucht op bij Aglauros (743-751).
- De hebzucht van Aglauros wekt wrevel bij Minerva (747-760). En daarmee wordt een al eerder gestart wraakplot weer opgepakt. Minerva besluit *Invidia* in te zetten om Aglauros met (valse) gevoelens van jaloezie te misleiden. Na een uitgebreide beschrijving van *Invidia* en haar woning maakt zij Aglauros inderdaad jaloezers, met aandacht voor aanleiding (803-806), gevoelens, fysieke verschijnselen en gedachten (799-802; 806-817) die passen binnen een script van jaloezie. Deze gevoelens leiden tot onredelijk gedrag van Aglauros waarmee ze bovendien een afspraak met een god schendt: ze weigert Mercurius binnen te laten (815-817).
- Haar weigering is het startpunt van een scenario van goddelijke afstraffing. Aglauros' handelingen, de uitkomst van haar gevoelens, zijn op hun beurt namelijk aanleiding voor woede bij Mercurius (818). De plot wijzigt van de romantische plot naar een wraakplot van Mercurius jegens Aglauros. Aglauros wordt gestraft en verandert in een steen (819-832),

waarmee zowel de wraakplot van Mercurius als die van Minerva eindigt in een evenwicht van vergelding. Mercurius reist daarop verder (833-835). Naar Minerva's woede en haar behaalde wraak lijkt nog even verwezen te worden met de vlekken die de jaloerse geest van Aglauros in de steen veroorzaakt heeft (832).

Semele, Jupiter en Juno (3.256-315)

Plotlijnen en personages

Er zijn in dit verhaal twee concurrerende romantische plotlijnen: de liefde tussen Jupiter en Semele, en het huwelijk tussen Jupiter en Juno. Dit leidt tot een derde plotlijn, een van wraak van Juno op Semele en, indirect, Jupiter. Semele wordt geportretteerd als jonge minnares, Jupiter en Juno in hun gebruikelijke rol van trouweloze echtgenoot en woedende echtgenote. Naast deze romantische plotlijnen is er een vader-kindplot tussen Jupiter en Bacchus, het kind waar Semele zwanger van is. Na de dood van Semele (permanente verstoring van het evenwicht) kan er op deze plotlijn nog wel een evenwicht bereikt worden.

Scenario's en emotionele momenten

- Woede, verdriet en jaloezie zijn de emoties van Juno die het startpunt vormen voor een scenario van misleiding. Zij is in dit scenario, in vermomming, de misleider die Semele misleidt. Semele voelt in het hoogtepunt van de misleiding blijdschap, terwijl de lezer weet dat dat onterecht is (*laeta malo*, 292). Juno veroorzaakt met haar misleiding emoties van diep verdriet in de andere betrokkene, Jupiter, die de misleiding al gauw (maar te laat) doorheeft (293-304). Het eindigt met de dood van Semele (307-309).
- Na haar dood benoemt de verteller haar zwangerschap en start daarmee het scenario waarin een god zijn ongeboren kind redt, als uiting van vaderlijke liefde. Jupiter neemt Bacchus uit de buik van Semele en laat hem opvoeden door Ino en, later, nimfen (310-315).

Narcissus en Echo (3.351-501)

Plotlijnen en personages

In dit verhaal komen twee romantische plotlijnen tot een ongelukkig eind: de liefde van Echo voor Narcissus is niet wederzijds en de liefde van Narcissus voor Narcissus is onmogelijk. De romantische plotlijn van Narcissus wordt aangekondigd in de voorspelling van Tiresias (348-349), maar wordt gaandeweg het verhaal duidelijker geïntroduceerd in de wens van Narcissus' bewonderaars (404-405). De liefde van Echo voor Narcissus start als zij Narcissus ziet (356). De romantische plotlijn eindigt met de afwijzing door Narcissus, maar ook daarna voelt zij nog liefde voor hem (464-501).

In de introductie van beide personages in het verhaal wordt al gesuggereerd dat in elk geval de liefde van Echo voor Narcissus geen gelukkige afloop zal hebben. Narcissus wordt expliciet geïntroduceerd als iemand die de bewondering van anderen negeert (351-356). Bij de introductie van Echo wordt uitgebreid aandacht besteed aan haar manier van spreken (357-369), een eigenschap die een liefdesrelatie zonder misverstanden al bij voorbaat lijkt uit te sluiten.

Scenario's en emotionele momenten

- De introductie van Echo in het verhaal geeft aanleiding voor een flashback over (de afloop van) een scenario van misleiding. De misleide persoon, Juno, is furieus dat Echo haar tijdens Jupiters escapades aan de praat heeft gehouden. Dit blijkt vooral uit het gedrag dat uit die woede voortkomt: Juno straft Echo (362-367).
- De ontluikende liefde van Echo (356-357; 370-389) verloopt volgens een scenario van misverstand waarin Echo onterecht blij is omdat ze denkt dat haar liefde beantwoord wordt. Dit misverstand wordt bruut uit de wereld geholpen door Narcissus (390), met liefdesverdriet en schaamte om het misverstand tot gevolg (390-401).
- Eenzelfde scenario over misverstand wordt gevolgd in het deel over Narcissus. Zijn verlangens en liefde staan centraal (415-463), gevolgd door verdriet om de situatie van zijn onmogelijke liefde (463-492; 502-505). Anders dan Echo voelt Echo geen schaamte om zijn misverstand, alleen een zo diepe droefenis dat hij wegwijnt – aanleiding voor verdriet bij Echo (494-501) en andere bekenden van Narcissus (505-510).

Pyramus en Thisbe (4.55-166)

Plotlijnen en personages

De ongelukkige afloop van dit verhaal wordt gesuggereerd nog voor de romantische plotlijn tussen Pyramus en Thisbe geïntroduceerd wordt (52). De expliciete introductie van de romantische plotlijn gaat gepaard met die van het eerste obstakel op deze plotlijn, de ouders van Pyramus en Thisbe. Beide hoofdpersonages zijn jong. Ze staan dus nog onder controle van hun ouders en willen daaronder vandaan komen (55-64).

Scenario's en emotionele momenten

- Het eerste scenario is dat van ontluikende, verboden liefde, waarin de emoties worden beschreven door middel van expliciete woorden en gedrag (59-64; 68-90).
- Het scenario van een geheime ontmoeting start met het maken van een plan (81-90). In dit scenario volgen we eerst Thisbe, die liefde (96) verruilt voor angst als ze een leeuw ziet (96-100). Thisbe's reactie op die angst (101-104) roept het volgende scenario op.
- De achtergelaten sjaal en voetsporen van de leeuw (103-104, herhaald in 105-106) roepen een misverstandscenario op. De lezer weet dat Pyramus' hevige emoties van angst en verdriet (105-120) onterecht zijn. Daarmee is het gedrag dat voortkomt uit deze emoties en zijn liefde voor Thisbe ondoordacht, overhaast en tragisch.
- Met de schakeling naar Thisbe (128) keren we kort terug naar emoties die horen bij een geheime ontmoeting en de doodsangst om een leeuw (128-130). Thisbe voelt onzekerheid over de afgesproken plek (131-133).

- Angst en verdriet van Thisbe horen bij het inzicht dat zij vrij snel krijgt in het misverstand, omdat ze meer weet dan Pyramus (133-144). Inzicht in het misverstand krijgt ook Pyramus in zijn laatste ogenblikken (145-146), maar zijn precieze emoties worden niet verteld.
- In de laatste momenten van verdriet en liefde van Thisbe (147-163) keren we terug naar de romantische plotlijn. Met haar laatste wensen maakt Thisbe alsnog een bijgesteld evenwicht mogelijk op deze plotlijn: een samenzijn in de dood en een gedenkteken voor hun liefde. In een scenario over rouw en dood van twee jonggestorven geliefden passen de gevoelens van ontroering en verdriet van de ouders (164-165). Hun reactie brengt het evenwicht op de romantische plotlijn waar Thisbe om vroeg.

Hercules en Deianira (8.879-9.323)

Plotlijnen en personages

In de verhalen over Hercules aan het begin van het negende boek is de relatie tussen Hercules en Deianira de belangrijkste plotlijn. Deze wordt geïntroduceerd door Acheloüs (8-14) en eindigt met de dood en vergoddelijking van Hercules. Het personage Hercules roept associaties met heldhaftige emoties en woede op, Deianira wordt geïntroduceerd als iemand (of iets?) die emoties van verlangen oproept (8-10, zie ook 120).

Scenario's en emotionele momenten

- De relatie tussen Hercules en Deianira (een evenwicht) komt tot stand in een scenario waarin twee mannen vechten om een vrouw. Acheloüs introduceert dit scenario (6-7). Acheloüs en Hercules vechten om Deianira, want ze zijn beiden in haar geïnteresseerd (de gevoelens van Deianira blijven achterwege!). Het gevecht bevat emotionele momenten vol woede en agressie aan beide kanten (16-26; 28-41), omslaand in triomf en minachting bij Hercules (66-88) en angst bij zijn tegenstander (78-79).
- Het evenwicht wordt verstoord en hersteld in een scenario van een gewraakte poging tot verkrachting. De *ardor* van *ferox Nessus* en de aankondiging van zijn dood (101-102) vormen de samenvatting en aankondiging van dit scenario waarin Nessus achter Deianira aanzit en gestraft wordt door Hercules. Directe aanleiding is het gevoel van bezorgdheid van Hercules (*intrepidum pro se*, 107). Wat Nessus ondertussen ervaart, moet de lezer zelf invullen (op basis van het scenario opgeroepen door *ardor* en *ferox*). De emotie van Deianira in vers 111 past uitstekend in het scenario, maar de status van dat vers is onzeker. Haar schreeuw (119) attendeert Hercules op haar doodsangst en, vooral, op de verkrachtingspoging van Nessus, met Hercules' woede en moord op Nessus tot gevolg (119-127). De emotionele reactie van Nessus zet in zijn laatste momenten een plotlijn van wraak en een scenario van misleiding in gang (*inulti* in 131, zie onder).
- In een derde deel verstoort *Fama* het evenwicht, in een scenario waarin roddel leidt tot misverstand tussen geliefden. *Fama loquax* (137) bereikt Deianira met roddels over een verhouding tussen Hercules en Iole, na een periode van relatieve rust en evenwicht. Uit haar

reactie blijkt eigenlijk voor het eerst dat Deianira gevoelens heeft voor Hercules. Deianira is in reactie op het bericht verdrietig, angstig en jaloeers en herinnert zich de mantel van Nessus (een uitgebreid emotioneel moment, 141-155). Zij denkt dat de mantel een middel is om liefde mee op te wekken. Deianira stuurt Lichas met de mantel naar Hercules (159-157).

- Gevlochten door het tweede en derde deel zorgt een scenario van misleiding voor het einde van de relatie en de dood van Hercules. Deianira's verwachting over het effect van de mantel (154) pakt namelijk de plotlijn van Nessus' wraak middels misleiding weer op. De verteller gaat niet in op de voldoening van Nessus of het eventuele verdriet van Deianira. De focus ligt in het vervolg op Hercules, op zijn angst en pijn als gevolg van de krachten van de mantel en zijn woede om het bedrog (161-210). De woede richt zich op de onschuldige boodschapper: Lichas wordt weggeslingerd door Hercules en verandert in een steen (211-228). De combinatie van Nessus' misleiding en *Fama loquax* beëindigen de romantische plotlijn van Hercules en Deianira.
- Wat volgt is de vergoddelijking van Hercules en zijn geboorteverhaal. Het geboorteverhaal bevat de barensood van Alcmene (286-305) en een scenario van misleiding. De misleider, Galanthis, wordt nog tijdens haar gevoelens van triomf om de geslaagde misleiding gestraft omdat de misleide, kraamgodin Lucina, woedend is door haar bedrog (316-317).

Ceyx en Alcyone (11.410-748)

Plotlijnen en personages

Dit verhaal heeft een romantische plotlijn tussen twee geliefden die al langer bij elkaar zijn. Ceyx wordt geportretteerd als een goede koning, plichtsgetrouwe broer en liefhebbende echtgenoot. De liefde en trouw tussen hem en zijn vrouw Alcyone wordt uitgebreid beschreven. Het evenwicht waarin zij gelukkig samenleven wordt verstoord door een reis van Ceyx. Er wordt uiteindelijk een evenwicht bereikt, als zij, veranderd in ijsvogels, hun huwelijk voortzetten en kinderen krijgen.¹

Scenario's en emotionele momenten

- Een geliefde op reis: na een dramatisch afscheid, vaart Ceyx weg, ondanks de voorgevoelens van Alcyone (410-473). Deze voorgevoelens roepen een scenario op waarin Ceyx niet terug zal keren, en dat wordt ingevuld met een storm en een daaropvolgende schipbreuk. Als trouwe echtgenoot wijdt Ceyx in deze benarde momenten al zijn gedachten en gevoelens aan Alcyone (474-572). Ondertussen leeft de achtergebleven vrouw Alcyone in angst en onzekerheid (573-581).
- Goddelijk ingrijpen en slecht nieuws via een droomverschijning: Alcyone's smeekbeden leiden bij Juno tot actie, waarbij over Juno's precieze emotie gedebatteerd kan worden

¹ Zie bijvoorbeeld Rudd (2008: 108): 'Thus, that peacefulness, which was the first thing we heard about Ceyx (Prelude 270), has now been restored to him'. Zie ook Fantham (1979). Overigens bestaan er ook minder romantische en rooskleurige interpretaties van dit verhaal. Lateiner (Lateiner *et al.* 2013: 54) noemt het een 'mordant critique of an obsessive suspicious and sterile conjugal love'.

(*non sustinet* kan op medelijden of ongeduld duiden, 582). Juno laat, via Iris en Somnus, Morpheus een boodschap aan Alcyone brengen. Strikt genomen misleidt Morpheus Alcyone omdat hij in de gedaante van Ceyx aan haar verschijnt. Dit doet hij echter om zijn betrouwbaarheid te versterken. Ook de lezer weet dat de boodschap waar is en dat de rouw en het verdriet van Alcyone dus terecht is. Deze emoties worden uitgebreid beschreven, inclusief een bezoek aan de plek waar zij hem voor het laatst zag (674-713).

- Hereniging van geliefden: zodra Alcyone in de verte iets ziet dat op een lichaam lijkt (716), kan de lezer daar een scenario van een hereniging tussen haar en het lijk van Ceyx aan verbinden. Alcyone uit eerst haar medelijden met de voor haar nog onbekende dode man en zijn vrouw (721-722) en komt dan geleidelijk tot het besef dat dit Ceyx is, gevolgd door fysieke uitingen van haar emoties en een sprong in zee om bij Ceyx te komen (723-736). Tijdens de sprong verandert zij in een ijsvogel en heeft ook als ijsvogel emoties van rouw (736-739).
- Menselijk lijden en goddelijk medelijden: Het ongeluk van Ceyx en Alcyone leidt tot medelijden van de goden (741) en zij bewerkstelligen een metamorfose van Ceyx en Alcyone. Dit verhaal eindigt zo in een evenwicht op de romantische plotlijn. Ceyx en Alcyone mogen, veranderd in ijsvogels, hun plotlijn als geliefden voortzetten (voor hun *amor* zie 743-746).

Cephalus en Procris in de *Metamorphoses* (7.661-865)

Plotlijnen en personages

Het verhaal van Cephalus en Procris heeft een romantische plotlijn die start als de geliefden al enige tijd samenzijn. Meteen aan het begin van het verhaal is duidelijk dat de lijn eindigt met de dood van Procris (aangekondigd in 690-694, verteld in 864). Cephalus is dus de weduwnaar van Procris en vertelt dit verhaal zelf.² Hij introduceert Procris als een zeer mooie vrouw, van wie hij hield en met wie hij gelukkig was (695-698).

Scenario's en emotionele momenten

- Een eerste verstoring van het evenwicht is een scène waarin Aurora verlangens krijgt voor Cephalus (700-704). Cephalus betuigt de liefde voor zijn vrouw (707-710) en de godin geeft toe, al is ze woedend (711-712).
- De tweede verstoring van de romantische plotlijn volgt een scenario van misleiding. Het plan voor de misleiding is de *actional outcome* van emoties van angst (of jaloezie, zie boven) in Cephalus (714-719). Met zijn gedaanteverwisseling (721) start een scenario van misleiding, waarin hij als misleider aanvankelijk twijfelt en liefde voelt (727-729), maar toch doorzet.

² Er bestaan interpretaties van dit verhaal waarin Cephalus wordt gezien als onbetrouwbare verteller; zie bijvoorbeeld Romeo 2020. Voor een kritische bespreking van dergelijke interpretaties, zie McCarter (2023). Voor de analyse van emoties in zijn verhaal maakt de betrouwbaarheid van Cephalus niet veel uit. Eventuele achterdocht bij lezers heeft wel gevolgen voor hún emoties over Cephalus en Procris.

De misleide Procris is bedroefd, maar wil uiteindelijk toch op de avances van de vermoede Cephalus in gaan (730-740). Hier vat Cephalus deze bitterzoete overwinning samen met het treffende *male victor*: de test is niet gehaald, maar zijn misleiding geslaagd (741). Er is ook aandacht voor de emoties van de misleide: Procris zegt niets, voelt schaamte en haat, en vlucht weg (743-746).

- Er volgt echter een verzoening tussen Cephalus en Procris (747-756), en Procris geeft Cephalus een werpspies en een hond (aanleiding voor een ingelast verhaal). Cephalus denkt met warme gevoelens terug aan deze periode van evenwicht in hun relatie (797-798).
- Het evenwicht wordt echter verstoord door *Fama*, een scenario waarin roddels voor misverstanden en overhaaste conclusies zorgen. Procris hoort de roddel dat Cephalus een minnares zou hebben, in werkelijkheid *aura*, een zacht briesje, dat hij ter verkoeling bij zich roept. In deze scène (824-827) worden woorden gebruikt (*temerarius, susurra, credula*) die ook als gepersonifieerde reacties op *Fama* (12.59-61) benoemd worden. Procris stort in door verdriet, jaloezie en onzekerheid. Zij wil zekerheid (826-834).
- De volgende scène volgt een misleidings-/misverstandscenario vanuit het perspectief van de onwetende en misleide, Cephalus, maar ook het misverstand van Procris loopt nog door. Procris heeft zich voor Cephalus verstopt. Lezers weten dit eerder dan Cephalus (het personage), maar niet meteen aan het begin van de scène. Cephalus roept *aura* en hoort dan een zucht (838) en die zucht roept bij de lezers het scenario op dat Procris de trouw van haar echtgenoot test vanuit het struikgewas. Zij slaakt deze zucht als fysieke uiting van de emotie die ze voelt bij het horen van Cephalus' lokroep. Als Cephalus weer roept, beweegt Procris van ellende: lezers vullen dat in op basis van Cephalus' observatie dat het bosje beweegt (840). Ook beseffen lezers het misverstand in Cephalus' interpretatie dat dit een wild dier moet zijn. Bij zijn interpretatie van de situatie past het dat Cephalus zijn speer werpt, ofwel als weldoordachte reactie ofwel uit een reflex vanuit een emotie van doodsangst.³
- Procris is getroffen en roept '*Ei mihi!*' (843). Lezers moeten hier haar emoties aanvullen vanuit haar misverstand: ze meent nu te weten dat haar echtgenoot haar ontrouw is én dat hij haar doodt. Cephalus voelt de angst van iemand die een fataal misverstand door begint te krijgen (844-851). Het misverstand van Procris wordt vervolgens ook opgelost (856-861), waardoor zij sterft in opluchting en zekerheid, te zien aan haar gezicht (*secura, vultu meliore*, 862). Procris is hier het tegenovergestelde van de *male victor* die Cephalus was (in 741).

³ Een *fight*-reactie uit de opties *freeze, flight, fight* bij zeer stressvolle situaties, zie ook het artikel van McCarter (2023).

Cephalus en Procris in de *Ars amatoria* (3.685-746)

Plotlijnen en personages

Ook in de *Ars amatoria* heeft het verhaal van Cephalus en Procris een romantische plotlijn. Het verhaal start op een later moment, als Cephalus *aura* aanroept. Cephalus wordt geïntroduceerd als jager die graag uitrust na de jacht, Procris is zijn wat angstige vrouw (695-700).⁴

Scenario's en emotionele momenten

In de aankondigende verzen van dit verhaal wordt expliciet een scenario opgeroepen waarin iemand te goedgezorgd reageert op nieuws. Procris wordt als voorbeeld genoemd van hoeveel schade *cito credere* aan kan richten (685). De roddel over Cephalus' ontrouw is, net als in de *Metamorphoses*, de aanleiding voor emoties in Procris. Het emotionele moment wordt echter uitgebreider beschreven, met veel nadruk op fysieke reacties (701-710). Het perspectief blijft bij Procris als zij zich verstoort en op haar verstopplek angst voelt (711-720 en 725-727). Procris hoort Cephalus spreken en – in tegenstelling tot de versie in de *Metamorphoses* – heldert Cephalus' oproep aan *aura* het misverstand van Procris op. Ze krijgt weer kleur op haar wangen (728-730). Als zij, vanuit die opluchting, beweegt, leidt dat tot grote angst bij Cephalus en hij gooit zijn speer. Ook in deze versie is de opluchting van de dodelijk getroffen Procris groter dan haar angst en pijn. Het verhaal eindigt met haar dood en het verdriet van Cephalus (743-746).

⁴ Procris heeft *auras timidas* (700).